

Ad punkt 2

Forslaget er en yderligere præcisering af børnekonventionens bestemmelse om høring af barnet i forhold til tidligere ændringer af loven om forældremyndighed og samvær.

Lovens § 29, stk. 1, giver børn over 12 år ret til at blive hørt i sager om forældremyndighed og samvær. Børn under 12 år skal høres, hvis barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det, jf. § 29, stk. 2. Bestemmelsen er begrundet i ønsket om at præcisere børnekonventionens princip om børns ret til at blive hørt i selve loven (L 3, forslagets almindelige bemærkninger punkt 6 folketingsåret 2000-01).

Forslagsstillerne ønsker en yderligere præcisering af børnekonventionens artikel 12 i lov om forældremyndighed og samvær. Det indebærer, at der ikke fastsættes noget alderskriterium. Ifølge børnekonventionens artikel 12, stk. 1, skal *alle* børn have ret til frit at udtrykke deres synspunkter i alle forhold, der vedrører dem. Den eneste betingelse er, at de skal være i stand til at formulere deres egne synspunkter. Dette gælder særligt i enhver behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed af sager, der vedrører barnet, jf. artikel 12, stk. 2.

Desuden skal det i overensstemmelse med konventionen præciseres, at barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed, jf. artikel 12, stk. 1. Her er heller ikke noget specifikt alderskriterium, men et »tvillingekriterium«: barnets alder og modenhed. Kravene i børnekonventionen er således ikke opfyldt, hvis myndighederne udelukkende lægger vægt på et alderskriterium uden også at inddrage en vurdering af barnets konkrete modenhed. At barnets synspunkter skal tillægges passende vægt, betyder endvidere, at myndighederne har pligt til at lytte til børns synspunkter og tage dem alvorligt.

Ad punkt 3

Ifølge retsplejelovens § 536 kan bestemmelser om forældremyndighed og udøvelse af samvær fuldbyrdes ved anvendelse af tvangsbøder eller ved umiddelbar magtanvendelse. I praksis betyder det, at børn kan hentes og afleveres af fogeden – af og til i følgeskab med politiet. Det er voldsomt traumatiserende for et barn at blive transporteret til en forælder under fysisk magtanvendelse af fremmede personer. Der bør derfor ikke anvendes tvang i de tilfælde, hvor barnet aktivt modsætter sig.

Fogedretten har i dag mulighed for at indhente en forudgående børnesagkyndig erklæring, hvis retten er i tvivl om, hvorvidt magtanvendelsen vil udsætte bar-

nets sjælelige eller legemlige sundhed for alvorlig fare, jf. retsplejelovens § 536, stk. 1, 3, og 4. pkt. Fogedretten kan også tilkalde en uvildig person, eventuelt en repræsentant for kommunen, til at varetage barnets tarv under sagen, jf. retsplejelovens § 536, stk. 2, 1. pkt. Lovgivningen har således lagt et stort ansvar over på fogeden, som dog ikke har forudsætninger for at bedømme, hvornår et barns sjælelige eller legemlige sundhed er i alvorlig fare. Forslagsstillerne ønsker derfor, at der *altid* indhentes en forudgående børnesagkyndig erklæring i disse situationer, og at der ligeledes *altid* tilkaldes en uvildig person til at varetage barnets tarv under sagen. Forslagsstillerne mener, at denne uvildige person så vidt muligt bør være en, som barnet kender og har tillid til i forvejen. Det kan f.eks. være en skolelærer eller pædagog.

En obligatorisk ordning vil også være i bedre overensstemmelse med børnekonventionens artikel 12, stk. 2, som bestemmer, at børn især skal gives mulighed for at udtale sig i enhver behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed af sager, der vedrører barnet, enten direkte eller gennem en repræsentant eller et passende organ i overensstemmelse med de i national ret foreskrevne fremgangsmåder.

Ad punkt 4

En amerikansk forløbsundersøgelse af børn i skilsmisefamilier (»Den lykkelige skilsmisse« af Judith S. Wallerstein m.fl., 2002) forklarer blandt andet, at grunden til de mange forældremyndigheds- og samværstvister er, at forældrene opfatter deres børn som deres personlige redningsplanker. De føler sig måske ensomme og sårede oven på forholdets sammenbrud og føler ofte, at de kun kan stole på børnenes kærlighed. Derfor vil de nogle gange kæmpe med næb og kløer for at beholde børnene for sig selv.

Forslagsstillerne ønsker derfor at give forældrene bedre mulighed for at få et socialt netværk efter en skilsmisse. Dette kan f.eks. ske på initiativ fra et ministerium.

Ad punkt 5

I resten af Norden er der på forskellig måde og i forskellig grad givet børn ret til at have regelmæssigt samvær med andre end deres forældre, når forældrene bliver skilt. Kun Danmark har endnu ikke indført denne mulighed for barnet. Forslagsstillerne mener, at Danmark i det mindste bør have regler for slægtingesamvær i tilfælde af den ene forælders død, hvilket både bør omfatte bedsteforældre og stedforældre, som barnet har en særlig tæt kontakt til, og hvor kontakten vil være til gavn for barnet.